

ВИСОТА КРОНУВАННЯ САДЖАНЦІВ КНІП-БАУМ

Основою сучасного промислового садівництва є капіталомісткі скороплідні насадження на слаборослих підщепах з мінімальними трудозатратами на догляд і збір врожаю. Для яблуні це, насамперед, сади на карликовій підщелі М.0, закладені дворічними саджанцями з однорічною кроною – так званий "кніп-баум" – квітуче дерево [1].

Переваги саджанців кніп-баум садівники північно-італійської провінції Південний Тіроль відкрили у кінці 1990-х рр. Проте на той час плодові розсадники не володіли досвідом з оптимальної висоти кронування однорічок у процесі вирощування "кніпів".

Подібно до зрізування підщеп "на вічко" в першому полі розсадника, кронування однорічок роблять рано навесні або наприкінці зими, коли мине загроза сильних морозів, в умовах сприятливого клімату. Зависоке кронування не сприяє потовщенню стовбура саджанця й утворенню достатнього числа гілок у кроні, а за надто низького плоди на обвислих гілках забруднюватимуться і перешкоджатимуть внесенню гербіцидів [1].

З метою в'ясування впливу висоти кронування на структуру крони і нарощування саджанцями кніп-баум врожаю, Консорціум південно – тірольських плодкових розсадників у 2001–2008 рр. замовив відповідне дослідження місцевій дослідній станції садівництва в Лаймбурзі. Дослідну ділянку яблуні сорту Голден Делішес клон Б було закладено в 2001 р. саджанцями кніп-баум, вирощеними з висотою кронування однорічок 60, 70 та 80 см і відповідно різною висотою штамбу. По п'ять дерев у кожній з чотирьох повторностей (20 рослин у варіанті) посаджено зі схемою 3,4 x 0,9 м, а сорт – запилювач Топаз розта-

шовано по краях масиву.

Дерева почали плодоносити з другого року з урожаєм 18,3–20,3 т/га, проте в четвертому році врожай було втрачено внаслідок ранньовесняного заморозку (таблиця).

Урожайність насаджень яблуні сорту Голден Делішес клон Б на підщепі М.9 у Південному Тіролі залежно від висоти кронування саджанців кніп-баум [2]

Висота окулірування, см	Вік насадження, роки						Всього, т/га	Маса плоду, г
	2	3	5	6	7	8		
60	18,3	32,0	31,4	65,7	49,0	83,3	279,7	219
70	20,3	34,9	35,9	66,3	54,9	83,9	296,2	219
80	18,3	35,9	31,7	57,5	44,8	76,1	264,3	217

За кронування на висоті 70 см досягнуто максимального сумарного врожаю 296,2 т/га, а також кращого балансу росту і плодоношення дерев. Рослини, що кронувані на меншій висоті 60 см, активніше росли, проте сумарний врожай у них на 5,6% нижчий, а кронувані на 80 см – повільніше нарощували врожай, також поступившись за продуктивністю на 10,9% кращому варіанту. Впливу висоти штамбу на середню масу та заіржавлення шкірки яблук не виявлено.

Отже 70-сантиметрова висота кронування однорічок під час вирощування саджанців кніп-баум яблуні сорту Голден Делішес клон Б забезпечує оптимальний компроміс між вимогами садівників і продуцентів садивного матеріалу. У такий спосіб плодовий розсадник досягає високого виходу кронуваних саджанців з оптимальним розташуванням нижніх гілок у кроні, які не потрібно видаляти після садіння в сад, а садівниче господарство – найвищої врожайності насаджень.

Згідно сучасних рекомендацій, нижче кронуєть сорти з відносно короткими пружними гілками, які в саду не опускаються під тягарем плодів, а також ті, що під час обрізування допускають укорочування і "переведення" гілок – Гала, Голден Делішес, Чемпіон (висота 65–70 см від поверхні ґрунту), дещо вище сорт Пінова (70–75), а схильні до утворення довгих гілок клони сорту Джонаголд і Ренет Симиренка – на максимальній висоті 80–90 см. Вказана висота кронування і додаткові 15 см провідника, де не утворюються бічні пагони, входять у висоту штамбу саджанця кніп-баум.

Література

1. Мельник О.В. Вирощування саджанців "кніп-баум" // Новини садівництва. Спеціальний випуск. – 2009. – 20 с.
2. Vigl J. Optimum pruning height for knip-trees in the nursery // European fruigrowers magazine. – 2009. – №12. – Р. 16-17.

(О.В. Мельник)